результату щодо вгамування паніки. Тиск макроекономічних та політичних шоків, наявні проблеми в банківській системі, військовий конфлікт вилились у системну банківську кризу 2020-2023 років.

Проте, у 2023р банківський сектор оговтався і станом на січень – листопад 2023 року чистий прибуток (після оподаткування) банків склав 130,55 млрд. грн., а зокрема у листопаді – 7,85 млрд. грн. Цей результат досягнуто завдяки виваженим крокам НБУ та професійності банківських управлінців. Так, найбільші прибутки були отримані завдяки безризикованим вкладенням в державні цінні папери (ОВДП та депозитні сертифікати) та помірні відрахування у резерви [3].

Отже, проведений нами аналіз показав, що війна призвела до збиткової діяльності багато банківських установ. Хоча 2023 р став для банків прибутковим. Тому головним завданням є відновлення стабільності банківської діяльності в Україні, насамперед через застосування антикризових заходів та інструментів державного регулювання.

Список використаних джерел

1. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2017. 393 с.

2. Банківський сектор у 2022-2023 рр. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/bankivskiy-sektor-za-9-misyatsiv-2023-roku-otrimav-110-mlrd-grn-pributku

3. Бутурлим О. Чистий прибуток банків злетів майже усемеро: скільки отримали з початку року. URL: https://www.unian.ua/economics/finance/pributki-bankiv-rizko-zrosli-u-2023-roci-cifri-vid-nbu-12493635.html

Ілин Любомир Михайлович,
доцент кафедри архітектури та будівництва,
кандидат історичних наук, доцент,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна

ВИЩА ОСВІТА ТА ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ НА ОСНОВІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

В епоху глобалізації та стрімкого розвитку технологій, поява «штучного інтелекту» була більше ніж очікуваною. Але його стрімке поширення і

популярність призвели швидше до «страху», як до приємних очікувань. Особливо цей страх прослідковується в академічному середовищі, де закономірно виникли питання – «Чи не спростить ШІ навчання?»; «Чи не допоможе він студентам давати відповідь на питання?»; «Чи не знівелює ШІ творчі навички і креативність?» ну і зрештою «Чи не зашкодить це культурі академічної доброчесності?».

На нашу думку ці питання не правильні. Доцільно задати собі питання: «Як вища освіта може використати ШІ для своєї трансформації та удосконалення?» У цьому випадку варіантів безліч, але спробуємо зосередити увагу на кількох моментах, які не тільки дозволять удосконалити освітній процес, а й сприятимуть розвитку нових навичок у здобувачів, підсилять культуру доброчесності і загалом систему якості вищої освіти.

В академічному середовищі впродовж останніх двох років видано декілька десятків публікацій в яких розглядаються ймовірні сценарії застосування ШІ в освіті. Вартими уваги на нашу думку є публікації М. Мар'єнко та В. Коваленко [1], К. Матвеєвої [2], К. Павень, Н. Хміль, Н. Макогончук [3] та ін. Одночасно, вважаємо за доцільне представити власну рефлексію на проблему використання ШІ у вищій освіті та дотримання принципів академічної доброчесності.

По-перше, ШІ можна використати для удосконалення освітнього процесу (методична складова). Кожному педагогу потрібно зрозуміти, що технічні засоби на основі ШІ це той самий калькулятор, персональний комп'ютер і навіть мобільний телефон, які в час своєї появи не розглядалися як засоби навчання. Тому сучасний педагог повинен керуватися принципом, що навчати може тільки той хто сам навчається, і як результат потрібно вивчити не тільки правову складову ШІ чи дотримання авторського права, а й технічну – алгоритми формування завдань для отримання змістовних відповідей. Як наслідок, в УКД ми рекомендуємо нашим науково-педагогічним працівникам формувати завдання для здобувачів, які необхідно не тільки вирішити за допомогою технічних засобів ШІ, а й грамотно описати процес постановки і аналізу отриманих результатів. Це важливо, адже учасники освітнього процесу навчаться використовувати ШІ, а як результат – оптимізувати виробничі процеси на робочому місці. Зрештою, детальний опис здобувачем логіки і послідовності сформульованих завдань перед ШІ може показати рівень розуміння ним проблеми.

По-друге, опанування ШІ сприяє розвитку Hard і soft skills учасників освітнього процесу. Те, що фахівець, який опанує технічні засоби на основі ШІ матиме перевагу над конкурентами, не викликає сумніву. Більше того, той хто навчиться цього першим, матиме можливість вчити інших. Як результат, технічні засоби на основі ШІ це одночасно і засіб і інструмент розвитку

висококваліфікованого фахівця. ШІ це складова важливої у XXI ст. цифрової навички, тому її розвиток і удосконалення є обов'язком, а не потребою.

По-третє, академічна доброчесність присутня і взаємодіє з ШІ. Питання співвідношення і взаємовпливу ШІ й академічної доброчесності в освітньому просторі є мабуть най дискусійним. Однак, на нашу думку, воно перестане таким бути, коли академічне середовище усвідомить неминучість впливу ШІ на освіту й розробить правила використання результатів роботи технічних засобів на основі ШІ в навчальному процесі й навіть науковій роботі. Зараз, ми перебуваємо на етапі усвідомлення невідворотності впливу і взаємозв'язку ШІ на освіту. Наступним кроком стане саме підготовка правил. Однозначно, що ці правила не можуть бути уніфікованими, і кожен університет повинен розробити власні, з усвідомленням того, що взаємодія користувача і ШІ є творчим процесом і залежить насамперед від того, хто ставить умову, а не формує відповідь.

По-четверте, ШІ покращить якість освіти. Особисте моє переконання в тому, що технічні засоби на основі ШІ тільки покращать якість освіти. Звісно це відбудеться не одразу. Буде багато скептиків і противників подібної практики, але вона є невідворотною. Це складова сучасного прогресу, а завдання університету – підготувати такого фахівця, який за 4-5 років буде конкурентоспроможним на ринку праці, адже ШІ буде для нього винятково технічним застосунком, який оптимізує робочі процеси.

У контексті якості освіти, вважаю доцільним спростувати ще один міф, який стосується ШІ – він позбавить багатьох людей робочого місця. Ця теза є вірною тільки частково, адже ліквідація одних робочих місць пропорційна появі фахівців у сфері ШІ.

Таким чином, будучи свідомими того, що здобувачі освіти в будь-якому випадку будуть користуватись технічними засобами на основі штучного інтелекту для генерування тексту, графічних зображень, аудіо чи відео творів. Більше того, ці інструменти вони будуть застосовувати під час професійної діяльності. Тому роль університету, як місця отримання знань, умінь і навичок – є навчити здобувачів фахово користуватися застосунками на основі ШІ.

Список використаних джерел

1. Мар'єнко М., Коваленко В. Майя Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізикоматематична освіта* : наук. журнал. 2023. Т. 38. № 1. С. 48–53.

2. Матвєєва К. В. Використання інструментів штучного інтелекту у написанні наукових досліджень: етичний аспект. *Наукова весна* : матеріали XIII Міжнар. наук.-техн. конф. аспірантів та молодих вчених, 02 берез., м. Дніпро : зб. тез. Дніпро : НТУ Дніпровська політехніка, 2023. С. 246–248.

3. Певень К., Хміль Н., Макогончук Н. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для

забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11 (29). С. 306–316.

Карпаш Максим Олегович,
професор кафедри архітектури та будівництва,
доктор технічних наук, професор,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна;
Жовтуля Любомир Ярославович,
доцент кафедри архітектури та будівництва,
кандидат технічних наук,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна;
Васечко Валентин Богданович,
асистент кафедри архітектури та будівництва,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна

РОЗВИТОК СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ В МСП ТА СТАРТАПАХ ЗА ПІДТРИМКИ ЗВО

1. Вступ

Для того, щоб бізнес був успішним у довгостроковій перспективі, необхідні інновації. Створюючи нові знання та ідеї, створюючи нові можливості для передачі знань і технологій бізнесу та допомагаючи студентам, вдосконалювати свої підприємницькі навички, заклади вищої освіти відіграють вирішальну роль у стимулюванні та розвитку корпоративних інновацій. ЗВО можуть бути ключовими гравцями у просуванні бізнес-інновацій, надаючи стартапам консультації та створюючи довготривалі мережі співпраці.

У цьому матеріалі досліджується роль закладів вищої освіти у сприянні впровадженню практик управління інноваціями малими-середніми підприємствами (МСП) та стартапами під час їхньої трансформації до екологічно сталих інновацій. З цієї точки зору ми провели порівняльне дослідження системи управління інноваціями (СУІ) відповідно до стандарту ISO 56002:2019. Дослідження має на меті всебічно вивчити участь вищих навчальних закладів у сприянні інноваційному менеджменту МСП та стартапів протягом їхнього переходу до інноваційних екологічно сталих практик. До аналізу були включені